

To: [redacted] (UITVOERINGSBELEID); [redacted] (BOA/Advies); [redacted] (BOA/Advies); [redacted] (COMM); [redacted] (UITVOERINGSBELEID); [redacted] (BJZ/JZ); [redacted] (BOA/Advies); [redacted] (BEDRIJF); [redacted] BDG [redacted] (UITVOERINGSBELEID); [redacted] (FISCALITEIT); [redacted] (BJZ/JZ); Blicck, J (Jos) de (MT); J. de Blicck; Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT); Uijlenbroek; [redacted] (BEDRIJF); [redacted] (FISCALITEIT); IJzerman, JT (Jan) (DB); IJzerman; [redacted] (DB/FRI); [redacted] (BJZ/JZ); [redacted] (HDFEZ/BC); [redacted] (HDFEZ/BC); Wesseling, JK (Jasper) (AFP); Wesseling; [redacted] (UITVOERINGSBELEID); [redacted] (M83) (UITVOERINGSBELEID); [redacted] (UITVOERINGSBELEID); Leijten, MR (Manon) (SG); Leijten; Gelder, JH (Han) van (pSG); Gelder; Willems, TJ (Talien) (COMM); Willems; [redacted] (BOA/BO&P/STAS); [redacted] (BOA/BO&P/STAS); [redacted] (HDFEZ/BC); [redacted] (BOA/Advies); [redacted] (FISCALITEIT)

From: [redacted] (FISCALITEIT)

Sent: Sun 6/9/2019 1:05:45 PM

Importance: Normal

Subject: Update beantwoording Kamervragen

MAIL_RECEIVED: Sun 6/9/2019 1:05:47 PM

[Beantwoording vragen Omtzigt versie 0906 1300 schoon.docx](#)
[Antwoorden feitelijke vragen CIE Fin 0906 schoon 1300.docx](#)

Beste allen,

Bijgevoegd een update van de beantwoording Kamervragen. Deze zijn nog wel in beweging.

Hartelijke groet,

[redacted]

CONCEPT VERSIE – WORDT NOG AANGEPAST AAN DE BRIEF

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018-2019

31 066

Belastingdienst

Nr.

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld .. 2019

De vaste commissie voor Financiën heeft over de brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 maart 2019 over zijn toezeggingen, gedaan tijdens het plenaire debat op 21 maart 2019 over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Handelingen II 2018/19, nr. 65), over o.a. gemaakte kosten voor inschakeling van de Landsadvocaat in het CAF-11 dossier (Kamerstuk 31 066, nr. 479) de navolgende vragen ter beantwoording aan de staatssecretaris voorgelegd.

De vragen zijn op 14 mei 2019 aan de staatssecretaris gezonden en bij brief van ... beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De adjunct-griffier van de commissie,

Toelichting op totaal van 302 (nog bepalen hoe en waar we dit opnemen in de beantwoording).

1. *In de zaak CAF 11 zijn 302 burgers geselecteerd. Voor 235 van deze burgers geldt dat zij in september 2014 nog kinderopvangtoeslag ontvingen via het betrokken gastouderbureau. De overige 67 ontvingen op dat moment geen kinderopvangtoeslag meer, deels waren zij klant van het betrokken gastouderbureau, anderen waren eerder klant van een gastouderbureau dat na faillissement is overgenomen door het betreffende gastouderbureau. Anderen maakten gebruik van een andere kinderopvangorganisatie met hetzelfde correspondentieadres en dezelfde contactpersoon als het betrokken gastouderbureau. Bij 235 burgers is de kinderopvangtoeslag in september 2014 stopgezet. Gedurende de beantwoordingstermijn zijn de toeslagen van de 235 vraagouders die op dat moment kinderopvangtoeslag ontvingen en waren aangesloten bij het betreffende gastouderbureau stopgezet.*

. Het cijfer van 235 is in eerdere publicaties naar voren gekomen, dit betreft dus de burgers die geraakt zijn door de "CAF 11 behandeling". Het overige aantal van 67 burgers is als volgt opgebouwd:

- bij 17 burgers was de kinderopvangtoeslag in 2014 eerder stopgezet, 16 burgers hebben dit op eigen initiatief gemeld (vanwege bijv. het stoppen van kinderopvang door de leeftijd van het kind), bij 1 ouder is de toeslag stopgezet vanuit een reguliere toezichtactie. Zij zijn eerst in de gelegenheid gesteld om hun toeslagrecht te onderbouwen, voordat de toeslag met terugwerkende kracht werd gestopt en terugvordering van de toeslag plaatsvond.
- 50 burgers hadden kinderopvangtoeslag over 2012 en/of 2013. Zij zijn eerst in de gelegenheid gesteld om hun toeslagrecht te onderbouwen, voordat de toeslag met terugwerkende kracht werd gestopt en terugvordering van de toeslag plaatsvond.

In de beantwoording van de vragen hieronder, hebben we voor zover relevant de informatie over de 302 respectievelijk 235 burgers opgenomen.

Nr. Vraag

1. **Zijn de signalen die de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in 2013 en 2014 aan de Belastingdienst heeft doorgegeven, vervat in openbare inspectierapporten?**

De GGD stelt jaarlijkse openbare inspectierapporten op van kinderopvangorganisaties en gastouderbureaus. Met deze rapporten kunnen belanghebbenden een inschatting maken van de kwaliteit van de kinderopvangorganisaties en deze onderling vergelijken. De rapporten zien o.a. op de kwaliteit van het pedagogisch beleid. De Belastingdienst heeft vanzelfsprekend ook toegang tot deze openbare rapporten.

Daarnaast ontvangt de Belastingdienst met regelmaat signalen van de GGD over de kwaliteit van de administratie van kinderopvangorganisaties en gastouderbureaus en over vermoedens van misbruik die niet openbaar zijn.

Het was een niet openbaar signaal van de GGD over de kwaliteit van de administratie van een aantal betrokken gastouders dat aanleiding is geweest voor het onderzoek in CAF 11. Overigens dateert, naar nu blijkt, dat signaal van de GGD betreffende deze gastouders, uit 2011. Dit signaal van de GGD uit 2011 is blijven liggen en in 2013 opgepakt.

2. **Wie zullen er van de kant van het ministerie van Financiën en/of de Belastingdienst aanwezig zijn bij het gesprek met de gedupeerde ouders? Klopt het dat de landsadvocaat ook bij de gesprekken aanwezig is?**

De directeur van Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen) heeft op 15, 17 en 22 mei jl. samen met MT-leden van Toeslagen gesprekken gevoerd met betrokken ouders. Bij deze gesprekken waren ook mediators, werkzaam bij de Belastingdienst, aanwezig. De Landsadvocaat is niet betrokken dan wel aanwezig geweest bij deze gesprekken. Vandaag, op 11 juni heeft er een gesprek met de staatssecretaris en de betrokken ouders plaatsgevonden.

3. **Bij wie kan een medewerker van de Belastingdienst het melden als hij/zij erachter komt dat de Belastingdienst onrechtmatig handelt, bijvoorbeeld door het achterhouden van stukken van een belastingplichtige. Wat voor een bescherming hebben klokkenluiders bij de Belastingdienst?**

Voor een medewerker van de Belastingdienst zijn er diverse mogelijkheden om melding te doen in het geval van een (vermoeden van) onrechtmatig handelen door de Belastingdienst.

- Een medewerker kan dit melden bij zijn leidinggevende, een hiërarchisch hoger geplaatste leidinggevende, een daartoe ingericht meldpunt van de Belastingdienst of bij de vertrouwenspersoon van de Belastingdienst. Ook kunnen medewerkers terecht bij het Centraal Meldpunt Integriteit Belastingen.
- Daarnaast is de onafhankelijke Tijdelijke commissie integriteit Belastingdienst ingesteld, waar een medewerker onder meer terecht kan met een vermoeden van een onbehoorlijke handelwijze of nalaten die het goed functioneren van de Belastingdienst in geding brengt. De medewerker wordt gelegenheid geboden veilig en (vroeg)tijdig te melden zodat op tijd iets met signalen kan worden gedaan.

Naast bovengenoemde specifieke afspraken binnen de Belastingdienst is er ook een Rijksbrede procedure waar medewerkers gebruik van kunnen maken, het Huis voor Klokkenluiders.

4. **Hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst zijn gestraft (bijvoorbeeld door op non-actief te zijn gezet), omdat zij wel de waarheid in het Combiteam Aanpak Facilitators-11 (CAF-11) dossier vertelden? Kunt u hierover een uitgebreide toelichting geven?**

5. **Hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst zijn gestraft omdat zij stukken achterhielden bij de rechter of omdat zij zich niet aan de wetten hielden (zoals de Algemene wet bestuursrecht(Awb))?** Kunt u een uitgebreide toelichting geven?
Ik kan geen uitspraken doen over individuen of individuele casussen. Voor algemene informatie over integriteitsschendingen, verwijs ik u naar de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2018¹.

6. **Hoeveel geld heeft de Belastingdienst betaald als tegemoetkoming aan ouders tot nu toe?**

Als gevolg van overschrijding van de redelijke termijn is, aan 58 ouders die betrokken zijn bij de CAF 11-zaak, schadevergoeding uitgekeerd, is. In totaal gaat dit om € 48.520. Omdat er nog procedures lopen kan dit bedrag nog oplopen.

7. **Kent u ook maar een andere zaak waarbij de overheid**

- door de Hoge Raad veroordeeld is voor het achterhouden van stukken;
- door de Raad van State op de vingers getikt is (zeer recentelijk) voor de gang van zaken;
- door de Nationale ombudsman scherp veroordeeld is;
- door de Kinderombudsman op de vingers getikt is;
- door de Kamer op het matje geroepen is; en
- de zaak nog steeds niet netjes is opgelost met de getroffen burgers?

Zo ja, welke? Zo nee, waarom heeft u nog steeds de zaken niet netjes opgelost met de ouders?

In mijn brief aan uw Kamer van 29 maart jl.² heb ik aangegeven dat een uniek kenmerk van de CAF 11-zaak is dat ik externe signalen over onzorgvuldige behandeling van de Raad van State, de Nationale ombudsman, uw Kamer en Autoriteit Persoonsgegevens afhandeling van ouders heb ontvangen. In de andere CAF-zaken ontbreken de sterke aanwijzingen die ik wel heb ontvangen in het CAF 11-dossier.

Om het dossier van CAF 11 op een nette wijze af te kunnen ronden heb ik de Adviescommissie uitvoering toeslagen (hierna: adviescommissie) ingesteld om over diverse aspecten te adviseren en lering voor de toekomst te trekken. Over de precieze taakopdracht van de adviescommissie verwijs ik u naar mijn brief van 29 mei jl.³

8. **Wat heeft de Belastingdienst tot nu toe geleerd van de CAF 11- zaak?**

In mijn brieven van 11 oktober⁴ en 28 november 2018⁵ heb ik uw Kamer meegenomen in wat de Belastingdienst heeft geleerd van de CAF 11-zaak en welke verbetermaatregelen er zijn en worden getroffen. Ook in de Kamerbrief die u samen met deze antwoorden ontvangt ga ik hier verder op in. Daarnaast zal de adviescommissie mogelijk nog met aanvullende aanbevelingen komen. Op de bevindingen van de adviescommissie wil ik verder niet vooruit lopen.

9. **Hoeveel burgers zijn onder CAF-11 geselecteerd?**

Onder CAF 11 zijn 302 burgers geselecteerd.

10. **Hoeveel burgers die onder CAF 11 zijn geselecteerd, waren in 2014 klant van het gastouderbureau in kwestie?**

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/01/jaarrapportage-bedrijfsvoering-rijk-2018>

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 479

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 487

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 454

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 31 066, nr. 431

In 2014 waren 252 burgers klant van het betreffende gastouderbureau. Van deze 252 is van 235 burgers de lopende aanvraag in september 2014 gestopt zonder een voorafgaand verzoek om informatie. Van de overige 17 burgers was de toeslag al eerder in 2014 gestopt.

11. **Van hoeveel burgers van het betreffende gastouderbureau is in 2014 de kinderopvangtoeslag stopgezet? Hoeveel burgers van het betreffende bureau zijn in 2014 geblokkeerd? Tot wanneer heeft de blokkade geduurd?**
12. **Hoeveel burgers van het betreffende gastouderbureau staan op een uitsluitlijst of een vergelijkbare soort lijst? Wanneer zijn deze burgers op een dergelijke lijst geplaatst? Is het plaatsen op dergelijke uitsluitlijsten aan de burgers gecommuniceerd of via een commissie gegaan? Hoe lang staan deze burgers op dergelijke lijsten?**

Er waren 302 burgers betrokken bij CAF 11. Per 1 september 2014 is het voorschot kinderopvangtoeslag 2014 van 235 burgers stopgezet.

Aanvragers worden niet op voorhand geblokkeerd van de kinderopvangtoeslag, wel werden nieuwe aanvragen handmatig behandeld. Zoals gedeeld tijdens het plenaire debat van 21 maart jl., werkt de Belastingdienst met lijsten voor handmatige behandeling. Burgers op een dergelijke lijst konden opnieuw een toeslag aanvragen of wijzigen, maar deze aanvraag werd wel extra gecontroleerd doordat deze aanvragen handmatig worden behandeld. Dit geldt voor alle 302 burgers. Desbetreffende burgers zijn niet geïnformeerd over het gegeven dat zij op een dergelijke lijst stonden. Het is een dynamische lijst omdat er mensen af gaan en op komen. Er was binnen Toeslagen geen eenduidig beleid met betrekking tot lijsten voor handmatige behandeling. Onlangs is door Toeslagen besloten dat burgers maximaal 5 jaar op een dergelijke lijst kunnen voorkomen. Het beleid zal verder worden geconcretiseerd en opschoning zal op zeer korte termijn plaatsvinden.

13. **Kunt u een overzicht geven van de aantallen klanten per gastouderbureau die naast klanten van het gastouderbureau in kwestie ook klant waren van de overige bureaus?**

Gastouders kunnen bij meerdere gastouderbureaus zijn aangesloten. De gastouderbureaus bemiddelen tussen vraagouders en gastouders. In CAF 11 was in de volgende gevallen sprake van ouders die klant waren van gastouders met meerdere gastouderbureaus, waaronder het gastouderbureau betrokken in de CAF 11 zaak:

- 2012: 43 ouders
- 2013: 31 ouders
- 2014: 85 ouders

14. **Wat was de doelstelling van het CAF 11-team toen dit tot stand kwam?**
15. **Hoe kwam het CAF 11-team de mogelijke fraude met kinderopvangtoeslag op het spoor?**
16. **Welke stappen zijn door de Belastingdienst gezet om de aard en omvang van dit probleem helder te krijgen?**

Het CAF team van de Belastingdienst is opgericht in 2013 en heeft als doel fraude, gepleegd door facilitators, gestructureerd en zichtbaar in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. Zo spoort het team ook misbruik van toeslagen op. De CAF 11-zaak startte als een van de eerste casussen in 2013. Ik constateer dat de CAF-11 zaak is gestart op basis van signalen van de GGD uit 2013. Deze zijn ingebracht als signaal voor mogelijk nader interne onderzoek in september 2013.

De Belastingdienst besloot de toeslagvoorschotten van 235 ouders die bij het bureau waren aangesloten, per 1 september 2014 stop te zetten. Van 67 andere ouders die in de jaren 2012, 2013 en/of 2014 waren aangesloten bij het gastouderbureau werd eerst informatie opgevraagd. Van de 302 ouders zijn er 201 uitgenodigd op het Belastingkantoor om de bewijsstukken voor het recht op toeslag te overleggen. 142 ouders kregen een brief met het verzoek de bewijsstukken op te sturen, een deel daarvan werd ook voor een

bezoek aan de balie uitgenodigd. 14 ouders hoefden geen aanvullende informatie op te leveren, omdat zij al in een eerder stadium informatie hadden opgestuurd. Veel ouders hebben van de mogelijkheid tot informatieverstrekking gebruik gemaakt. Op basis van de aangeleverde bewijsstukken heeft de Belastingdienst de aanvraag opnieuw beoordeeld.

Wanneer stukken bij beoordeling onvolledig of onjuist bleken, is niet in alle gevallen helder gecommuniceerd met de ouder welke informatie ontbrak. Zoals gezegd, dat betreurt ik en had anders moeten.

17. Hoeveel gastouderbureaus zijn er in dit onderzoek in het vizier geweest? Welke gastouderbureaus waren dit?

In de CAF 11-zaak is één gastouderbureau betrokken. Daarbij is op te merken dat een deel van de ouders eerder klant waren van een gastouderbureau dat na faillissement is overgenomen door het betreffende gastouderbureau. Enkele vraagouders maakten gebruik van een andere kinderopvangorganisatie met hetzelfde correspondentieadres en dezelfde contactpersoon als het betrokken gastouderbureau. Ik kan niet verder ingaan op individuele kenmerken van deze ondernemingen.

18. Hoeveel ouders namen in de onderzochte periode de diensten van deze onderzochte gastouderbureaus af?

19. Hoeveel van de ouders die de diensten van deze gastouderbureaus afnemen, zijn onderzocht op mogelijke fraude?

20. Zijn er ook ouders op fraude gecontroleerd die geen diensten afnamen van één van de onderzochte gastouderbureaus?

Zoals hierboven bij de beantwoording van vraag 17 is aangegeven, betreft het onderzoek in essentie één gastouderbureau. Er waren 302 vraagouders die in de periode 2012 t/m 2014 verklaarbaar verbonden waren voor Toeslagen aan het gastouderbureau. Deze vraagouders zijn allen meegenomen in het onderzoek.

21. Zijn er ook gastouderbureaus onderzocht waar geen fraude is geconstateerd?

Bij het onderzochte gastouderbureau zijn administratieve onregelmatigheden aangetroffen, tijdens het onderzoek naar vermoedens van georganiseerd oneigenlijk gebruik van toeslagen. Er was geen sprake van (fiscale) onregelmatigheden waarvoor het gastouderbureau wettelijk verantwoordelijk is. De toeslagontvangers zijn verantwoordelijk voor een deugdelijke administratie van de opvang door de gastouders en het op basis daarvan aanvragen van toeslagen.

22. Wat waren de selectiecriteria om een gastouderbureau te onderzoeken?

Onderzoeken naar vermoedens van georganiseerd misbruik worden opgestart op basis van concrete signalen, zoals via de GGD, gemeente, FIOD, dit gebeurt niet op basis van risicoselectie. De signalen betreffen o.a. hoge opvanguren, veel ouder-kind relaties tussen gast- en vraagouders, administratieve onregelmatigheden en een groot financieel belang.

23. Zijn van elk gastouderbureau alle afnemende ouders onderzocht of vond er een selectie plaats? Zo ja, op basis van welke criteria werd deze selectie gemaakt?

Alle betrokken ouders zijn onderzocht. Er is geen selectie gemaakt.

24. Hoe stelde het CAF 11-team vast of een ouder had gefraudeerd?

In de beantwoording van vraag 14 tot 16 is aangegeven hoe het proces liep om vast te stellen of er sprake was van oneigenlijk gebruik van toeslagen. In de zaak CAF 11 zijn de ouders niet als fraudeur aangemerkt.

25. Wat waren de vervolgstappen wanneer het CAF 11-team vaststelde dat een ouder gefraudeerd had?

In de zaak CAF 11 zijn de ouders niet als fraudeur aangemerkt. Bij de vaststelling van oneigenlijk gebruik werd geen toeslag meer uitgekeerd en is het uitbetaalde voorschot teruggevorderd. Hiervan kreeg de burger door middel van een beschikking bericht. In het geval de burger bezwaar of beroep instelde, werd automatisch uitstel van betaling verleend.

- 26. Wat was de rol van zwarte lijsten in dit dossier? Hoe kwam zo'n zwarte lijst tot stand? Welke stappen ondernam de Belastingdienst wanneer een ouder op een zwarte lijst kwam?**

Zie ook de beantwoording op de vragen 11 en 12. Zoals ik ook aan uw Kamer heb toegelicht in het plenaire debat van 21 maart over dit onderwerp, werkt Toeslagen met lijsten, die bepalen of een aanvraag of wijziging van een aanvraag handmatig dient te worden beoordeeld. Als een burger op een dergelijke lijst komt wordt de aanvraag of wijziging dus handmatig beoordeeld. Plaatsing op een lijst voor handmatige beoordeling verhindert niet dat de burger een aanvraag voor een toeslag kan doen of een wijziging kan doorgeven. Tevens beïnvloedt dit op geen enkele manier de rechten van burgers. Bij CAF 11 heeft de beoordeling echter te lang geduurd. De betrokken burgers, die vanuit het project allemaal op de lijsten zijn geplaatst, hebben daardoor lang op een voorlopige of definitieve toekenning van de kinderopvangtoeslag moeten wachten.

- 27. Welke informatie werd verstrekt aan de ouders bij wie fraude met de kinderopvangtoeslag werd vastgesteld?**

- 28. Welke informatie werd ouders verstrekt die zijn onderzocht in het kader van mogelijke fraude, maar bij wie geen fraude werd vastgesteld?**

In de zaak CAF 11 zijn de ouders niet als fraudeur aangemerkt. Na beoordeling van de aangeleverde documenten kregen ouders te horen of de toeslag ofwel opnieuw werd toegekend ofwel dat de informatie onvolledig was. Zoals ik heb aangegeven in het antwoord op de vragen 14 tot en met 16 werd ouders onvoldoende duidelijk gemaakt welke informatie nog ontbrak.

- 29. Wat was de handelingswijze van de Belastingdienst/Toeslagen wanneer een ouder bezwaar maakte tegen het terugvorderen van de toeslag?**

Na de indiening van een bezwaarschrift tegen de opgelegde terugvordering vindt een heroverweging plaats op de in het bezwaarschrift aangevoerde gronden. Dit resulteert vervolgens in een beslissing op bezwaar. Wanneer het bezwaar ongegrond was, is in de beslissing op bezwaar aangegeven dat de burger de mogelijkheid had om in beroep te gaan. In de CAF 11 zaak heeft de behandeling van bezwaren vaak te lang op zich laten wachten.

- 30. Hoeveel van de onderzochte ouders zijn door het CAF-11-team aangemerkt als fraudeur?**

- 31. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders hebben bezwaar gemaakt tegen dit besluit?**

In de zaak CAF 11 zijn de ouders niet als fraudeur aangemerkt. In de CAF-11 zaak zijn in totaal 464 bezwaren (92 over het toeslagjaar 2012, 206 over het toeslagjaar 2013 en 166 over het toeslagjaar 2014) ingediend.

- 32. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders hebben de te veel ontvangen toeslag zonder bezwaar terugbetaald?**

Van de betrokken 302 ouders in de CAF-11 zaak hebben 59 ouders geen bezwaar gemaakt op de terugvordering voor het toeslagjaar 2012, 86 voor het toeslagjaar 2013 en ook 86 voor het toeslagjaar 2014. 159/86/86

- 33. Wat is het totaalbedrag in deze zaak dat teruggevorderd is aan kinderopvangtoeslag?**

In totaal is in deze zaak ongeveer € 2,9 miljoen teruggevorderd bij de ouders over de jaren 2012 t/m 2014.

- 34. In welke gevallen werden er extra kosten aan de als fraudeur aangemerkte ouders in rekening gebracht, als aanmaningen, boetes of rente? Verandert dit het totaalbedrag dat ouders hebben betaald vanwege het terugvorderen van de kinderopvangtoeslag?**

In de CAF-11 zaak zijn er, voortvloeiend uit de Invorderingswet, kosten voor een aanmaning of dwangbevel in rekening gebracht als er niet is betaald, te laat is betaald en indien er niet wordt voldaan aan een betalingsregeling. Dit geldt ook voor de rente. Dit is volgens huidige wet- en regelgeving. Er zijn geen boetes opgelegd.

35. **In hoeveel van de onderzochte gevallen heeft een herbeoordeling van de Belastingdienst de terugvordering van een eerder als fraudeur aangemerkte zaak laten vervallen?**
36. **In hoeveel gevallen heeft de Belastingdienst als gevolg van de herbeoordeling de onterecht teruggevorderde kinderopvangtoeslag, weer naar de ouders overgemaakt? Welk totaalbedrag is hiermee gemoeid?**
 Bij 178 burgers heeft Toeslagen de kinderopvangtoeslag alsnog toegekend. Voor het jaar 2012 zijn er 42 toeslagen alsnog toegekend, voor het jaar 2013 zijn dat er 130 en voor het jaar 2014 zijn dat er 134. Dit totaal is hoger omdat burgers over verschillende jaren alsnog een toekenning hebben gehad.
37. **Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders zijn naar de rechter gegaan? Hoeveel van deze zaken heeft de Belastingdienst gewonnen?**
38. **In hoeveel gevallen is de Belastingdienst door de rechter gesommeerd de onterecht teruggevorderde kinderopvangtoeslag weer naar de ouders over te maken? Welk bedrag is hiermee gemoeid?**
 In één geval heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State bepaald dat er recht op kinderopvangtoeslag is over een specifiek jaar. Daarbij is aan de Belastingdienst opgedragen om uit te gaan van een door de Raad van State vastgesteld bedrag aan kosten voor kinderopvang.
39. **Hoeveel capaciteit heeft de Belastingdienst op het CAF-11-team zitten, in fte per jaar?**
40. **Hoeveel fte werken binnen de Belastingdienst aan de inhoudelijke behandeling van vragen, klachten en bezwaren van burgers in de CAF-11-zaak?**
 Doordat door Toeslagen geen tijd op dossierniveau wordt bijgehouden, is het niet mogelijk om aan te geven hoeveel fte specifiek met het CAF 11 dossier bezig is.
41. **Kunt u de uitkomst delen van de gesprekken die u naar aanleiding van het Kamerdebat van 21 maart 2019 over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen heeft gevoerd met de gedeputeerden?**
 In de brief aan uw Kamer van, 29 mei jl. heb ik een toelichting gegeven op het verloop van deze gesprekken.
42. **Kunt u aangeven hoe het kan dat er onbekende Burgerservicenummers (BSN) binnen de selectie zijn gevallen en wat dat betekent voor de vervuiling van de lijst en daarmee de foutpercentages?**
43. **Wanneer wordt deze omissie hersteld?**
 Dit is niet gebeurd. Zoals ook bij het antwoord op vraag 20 is aangegeven, is na onderzoek bevestigd dat alle door Toeslagen bij het onderzoek betrokken vraagouders verklaarbaar verbonden waren aan het gastouderbureau.
44. **Wat is het huidige takenpakket van het CAF-11-team? Verricht het CAF-11-team nog actief onderzoek naar fraude met de kinderopvangtoeslag en onder welke voorwaarden? Is de werkwijze van het CAF-11-team veranderd sinds het opzetten daarvan?**
 De Belastingdienst heeft een CAF-team. Het project CAF-11 is hier een onderdeel van. Vanaf de start in 2013 is het proces rondom CAF-zaken doorontwikkeld. In 2016 is de werkwijze van de Belastingdienst aangepast, zodat, toeslagen in geen geval worden stopgezet voordat nadere informatie bij ouders is opgevraagd. Iets dat helaas wel bij de ouders uit de CAF-11 zaak is gebeurd. Over de aanpassing van deze werkwijze heb ik uw Kamer geïnformeerd in mijn reactie op het rapport van de Nationale ombudsman in 2017. Tevens wordt momenteel gewerkt aan diverse verbetermaatregelen, zoals ik in mijn brief van 11 oktober 2018⁶ aan uw Kamer heb aangegeven. Daarbij verwacht ik ook dat zowel de uitkomsten van de commissie

⁶ Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 434

Donner als de stappen die ik met SZW zal zetten omtrent wetgeving, zullen bijdragen aan het vinden van een beter passende balans tussen dienstverlening aan de ouders en het voorkomen van fraude.

45. **Welke andere CAF-zaken heeft de Belastingdienst momenteel lopen?**
46. **Hoeveel fte zijn in totaal met de uitvoering van deze CAF-zaken gemoeid?**
Op dit moment lopen er 16 CAF-zaken die gerelateerd zijn aan Toeslagen.
Doordat door Toeslagen geen tijd op dossierniveau wordt bijgehouden, is het niet mogelijk om aan te geven hoeveel fte specifiek met uitvoering van CAF-zaken bezig zijn.
47. **Welk totaalbedrag hebben de CAF-teams tot nu toe terug weten te vorderen als gevolg van welke onderzoeken?**
Er is geen overzicht van alle terugvorderingen van alle CAF-zaken. Na onderzoek door het CAF-team vindt de verdere afwikkeling in reguliere teams van de Belastingdienst plaats.
48. **Klopt het dat niet alle burgers die op een uitsluitlijst stonden dit wisten?**
Ja, dat klopt.
49. **Klopt het dat burgers jarenlang op uitsluitlijsten stonden, terwijl ze hier niet op hoorden te staan en dat ook medewerkers van de Belastingdienst dit vonden?**
Het klopt dat burgers jarenlang op lijsten stonden en handmatig beoordeeld zijn, terwijl daar geen concrete aanleiding meer voor was. Zie ook het antwoord op vraag 11 en 12.
50. **Welke kosten-batenanalyse is er gemaakt voor het inzetten van de landsadvocaat?**
Zoals ik u in mijn Kamerbrief van 11 oktober 2018 heb aangegeven is naar aanleiding van eerdere vragen van het lid Omtzigt over de uitleg van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) besloten de Landsadvocaat in te schakelen. De Landsadvocaat is gevraagd 'alle op de zaak betrekking hebbende stukken', te beoordelen, en of al deze stukken in CAF11-beroepszaken aan de rechter zijn verstrekt. Uit oogpunt van transparantie en de behoefte aan een onafhankelijk juridisch oordeel, heb ik de Landsadvocaat gevraagd zorg te dragen voor de procesvertegenwoordiging. Dit heb ik destijds aan de Landsadvocaat gevraagd met de intentie dat hiemee ook de belangen van de vraagouders goed worden geborgd zodat zij in de procesgang niet verder werden belemmerd.

CONCEPT VERSIE – WORDT NOG AANGEPAST AAN DE BRIEF

Beantwoording Kamervragen 2019Z08903 (ingezonden 30 april 2019)

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën over een ouder die tot de Raad van State moest doorprocederen om de kinderopvangtoeslag van 2013 en 2014 te krijgen, en nog lopende zaken van ouders.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de uitspraak van de Raad van State van 24 April 2019, waarin de Raad van State de besluiten van de Belastingdienst om de kinderopvangtoeslag stop te zetten en op nul te zetten voor 2013 en 2014 vernietigt, de ouder de facto kinderopvangtoeslag toekent over die jaren, de ouder immateriële schadevergoeding toekent en de Belastingdienst veroordeelt tot het betalen van griffierecht en proceskosten?¹

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u het feit dat in deze CAF 11-zaak, waarover zo vaak gesproken is en waarover toegezegd is opnieuw naar de dossiers te kijken, deze ouder helemaal tot de Raad van State diende te procederen, tegen nota bene de landsadvocaat, om kinderopvangtoeslag te krijgen?

Antwoord vraag 2

De uitvoering van de regeling inzake de kinderopvangtoeslag is opgedragen aan de Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen). Toeslagen is belast met het toekennen, uitbetalen en terugvorderen van de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst is daarbij gehouden aan wet- en regelgeving, beleid en jurisprudentie.

De juridische beoordeling kan ingewikkeld zijn, dat blijkt ook uit deze zaak. De rechtbank oordeelde voor beide in geschil zijnde jaren in het voordeel van Toeslagen. In uitspraak op het hoger beroep door belanghebbende tegen de rechtbankuitspraak gaf de Raad van State het gelijk voor beide jaren aan belanghebbende. De Raad van State heeft hierbij eerder toegepaste rechtsregels genuanceerd. Waaronder dat een verschil tussen de totale kosten en de betaalde kosten dusdanig klein kan zijn dat het niet in de weg staat aan het recht op kinderopvangtoeslag. Daarbij is de omvang van en de regelmaat waarmee de betalingen maandelijks plaatsvonden van belang en het feit dat maandelijks naar aanleiding van de factuur werd betaald.

In dit verband verwijs ik ook naar de Kamerbrief die gelijker tijd met deze beantwoording aan de Kamer is gestuurd. In de brief ga ik uitgebreid in het op mijn handelen en het handelen van Toeslagen. Ik heb de commissie uitvoering toeslagen gevraagd welke ruimte zij zien voor herbeoordeling van de CAF11-zaken die reeds onherroepelijk vaststaan. Mede als gevolg van fraudebestrijding en de in de loop van de tijd gevormde jurisprudentie is de toeslagenwetgeving steeds strenger geworden. Hierdoor is de bewijslast bij de aanvrager komen te liggen. Door toepassing in de praktijk van deze strikte wet- en regelgeving is het gevoel versterkt dat bij kleine onjuistheden deze wet- en regelgeving onevenredig uitpakt.

¹ Uitspraak 201710375/1/A2, zie <https://www.raadvanstate.nl/@115017/201710375-1-a2/>

Zoals ook toegelicht in de Kamerbrief wordt in samenwerking met SZW gekeken op welke punten de wet- en regelgeving kan worden aangepast. Zoals ook in de Kamerbrief toegezegd worden alle CAF11-dossiers opnieuw beoordeeld. Daarbij zal in ieder geval gekeken worden naar welke kinderopvangtoeslag deze gezinnen zouden hebben ontvangen als de menselijke maat meer gehanteerd zou zijn en naar eventuele proceskosten die zij gemaakt hebben.

Vraag 3

Is het u ook opgevallen dat deze zaak behandeld is op 9 oktober 2018 (toen hierover meerdere Kamervragen gesteld waren) en de Belastingdienst bij de behandeling toezegde om over 2013 nog een keer naar de bankafschriften te kijken, en als daaruit zou blijken dat voldoende is betaald, consequenties te trekken? Herinnert u zich dat de staatsraad concludeerde dat dat binnen twee weken kan en dat de Belastingdienst vanwege een relatief klein verschil persisteert in volledige afwijzing van de hele kinderopvangtoeslag over 2013?

Antwoord vraag 3

Uit de uitspraak van de Raad van State blijkt dat de zaak ter zitting is behandeld op 9 oktober 2018. Met name over het jaar 2013 was de rechter kritisch omdat uit bankafschriften uit het dossier zou blijken dat de facturen wel waren voldaan en er dus wel een recht op toeslag zou bestaan. Over het jaar 2013 had Toeslagen een verschil geconstateerd van tussen de € 115 en € 215, afhankelijk welke overzichten als uitgangspunt werden genomen. Ter zitting is door de Landsadvocaat aan de rechter voorgesteld dat Toeslagen nogmaals naar de bankafschriften kijkt en beoordeelt of de berekening van de rechter - waaruit blijkt dat er voldoende aan de kinderopvang is betaald - juist is en de rechter daarover binnen twee weken te berichten. Dit is gebeurd en vervolgens heeft de Landsadvocaat tijdig aan de rechter laten weten dat er een verschil blijft van € 115. Gelet op de toenmalige stand van de jurisprudentie leidde een dergelijk verschil tot de constatering dat er geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat. Zoals ook in de Kamerbrief aangegeven liet de wet- en regelgeving en bijbehorende jurisprudentie weinig ruimte voor maatwerk. Hierdoor is de menselijke maat bij de beoordeling van aanvragen in het gedrang gekomen.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de houding van de Belastingdienst en van de landsadvocaat in deze zaak?

Antwoord vraag 4

De Toeslagen heeft samen met de Landsadvocaat in het hoger beroep bij de Raad van State geopereerd conform de stand van de jurisprudentie. Ik verwijs in dit verband ook naar de antwoorden op de vragen twee en drie.

Vraag 5

Heeft de Belastingdienst begrepen wat de Ombudsman bedoelde met de titel 'geen powerplay, maar fairplay' in zijn vernietigende rapport² dat hij over deze zaak schreef in 2017?

Antwoord vraag 5

Ik ben mij heel bewust wat de Ombudsman bedoeld in zijn rapport. Echter, zoals ik ook in de brief die gelijker tijd met deze beantwoording aan de Kamer is gestuurd, is de wetgeving van Toeslagen vrij rigide. Dat neemt niet weg dat ik de CAF11-dossiers opnieuw zal beoordelen terwijl er tegelijkertijd wordt gekeken hoe de huidige wet- en regelgeving kan worden aangepast. In dit verband hecht ik ook veel waarde aan het nog te ontvangen advies van de commissie uitvoering toeslagen die ik ook heb gevraagd hiernaar te kijken. Maar dat de huidige strikte toepassing van wet- en regelgeving als oneerlijk wordt ervaren staat buiten kijf.

Vraag 6

² Zie <https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/onderzoeken/2017055-belastingdienst-treft-232-gezinnen-met-onevenredig-harde-acties>

Herinnert u zich de volgende aanbeveling uit het rapport van de Ombudsman en heeft de Belastingdienst deze netjes uitgevoerd:

"Toeslagen heeft een groot aantal gezinnen door zijn onevenredig harde aanpak in financiële problemen gebracht en hun vertrouwen geschonden. Het is aan Toeslagen om het geschonden vertrouwen te herstellen. De Nationale ombudsman beveelt Toeslagen aan om de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed?"

Antwoord vraag 6

Het in vraagstelling opgenomen citaat uit het rapport van de Nationale ombudsman is neergeslagen in aanbeveling drie van het rapport. Ik verwijs in dit verband naar het antwoord op vraag zeven waarin ik op alle aanbevelingen inga.

Vraag 7

Kunt u de conclusies en aanbevelingen van de Ombudsman een voor een nalopen en aangeven of u van mening bent dat er voldoende uitvoering aan gegeven is?

Antwoord vraag 7

De Nationale ombudsman heeft op 7 augustus 2017 het rapport "Geen powerplay maar fair play" uitgebracht over de CAF 11-zaak, waarin op basis van twee conclusies vier aanbevelingen worden gedaan. Kort gezegd concludeert de Nationale ombudsman dat Toeslagen bij het opsporen en bestrijden van misbruik het burgerperspectief uit het oog heeft verloren, daarnaast wordt Toeslagen de trage behandeling van de bezwaarschriften verweten. Hieronder benoem ik de vier aanbeveling, met mijn reactie daarop.

De Nationale ombudsman beveelt Toeslagen aan om:

1: voortaan - als hij de rechtmatigheid van een lopende kinderopvangtoeslag wil onderzoeken en de lopende toeslag wil opschorten of beëindigen - de procedure te volgen zoals de wetgever deze voor ogen had en ook overigens te voldoen aan het behoorlijkheidsvereiste van 'fair play'.

De kinderopvangtoeslag behoorden niet te worden gestopt, maar opgeschort nadat de termijn voor het aanleveren van aanvullende informatie was verstreken. Pas als uit het onderzoek blijkt dat er geen recht bestaat, kan de toeslag worden gestopt.

Reeds in 2016 is de praktijk van stopzetting tijdens de uitvraag van bewijs gestopt. En een van de door mij aangekondigde maatregelen van 11 oktober jl.³ ziet op de verbetering van de vaktechnische lijn, hiermee wordt geborgd dat het beleid nu wel op de juiste wijze wordt toegepast.

2: als deze een toeslag(aanvraag) afwijst of beëindigt omdat de aanvrager onvoldoende gegevens of bewijsstukken heeft aangeleverd - in de beschikking duidelijk aan te geven welke informatie en / of bewijsstukken ontbreken of niet voldoen aan de eisen.

In de communicatie naar de aanvragers wordt duidelijker aangegeven waarom er geen recht op de toeslag bestaat. Wanneer de reden ligt in het niet overleggen van alle benodigde stukken, wordt duidelijker aangegeven welke stukken ontbreken of niet voldoen.

3: de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed.

Aan de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen zijn excuses aangeboden. Tevens zullen alle dossiers inhoudelijk opnieuw worden beoordeeld. Daarnaast zal de commissie uitvoering toeslagen bezien welke beleids- en beoordelingsruimte er is in de verdere

³ Kamerstukken II 2017/2018,

afhandeling van CAF-11 zaken. Ook wordt gevraagd wat hierbij als een voor alle betrokkenen passende oplossing kan worden gezien.

4: de voorheen afgewezen bezwaarschriften en de lopende beroepszaken binnen een termijn van drie maanden ambtshalve te toetsen aan de uitspraak van de Raad van State d.d. 8 maart 2017. In die uitspraak oordeelde de Raad van State dat Toeslagen bij de beëindiging van het kinderopvangtoeslag-voorschot niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen en in strijd met de voor opschorting geldende regels heeft gehandeld. Deze aanbeveling geldt alleen voor de dossiers waarin betrokkenen voldaan hebben aan hun informatieplicht en alle benodigde gegevens en bewijsstukken aan Toeslagen hebben verstrekt. De Nationale ombudsman verzoekt Toeslagen om hem over drie maanden te informeren over de voortgang en de uitkomsten van deze herbeoordeling.

In 2017 is door Toeslagen gekeken of de uitspraak van de Raad van State van 8 maart 2017 ruimte bood om voor meer ouders de Kinderopvangtoeslag alsnog toe te kennen. Hiertoe is ook contact geweest met de gemachtigde in veel beroepszaken. Voor deze toekenning was wel aanvullend bewijs nodig. Helaas heeft deze uitvraag niet tot direct resultaat geleid en is het bewijs soms pas tijdens de procedures overlegd.

Vraag 8

Hoeveel kosten heeft de Belastingdienst gemaakt in alleen al deze zaak (onder andere eigen kosten, kosten eigen advocaat, kosten landsadvocaat)?

Antwoord vraag 8

In de brief aan uw Kamer van 29 maart jl.⁴ zijn de kosten tot februari 2019 in de CAF 11-zaak opgenomen. Het gaat om het totaal van inzet van de Landsadvocaat bij de verschillende afgesloten en nog lopende bestuursrechtelijke procedures, de lopende procedure rondom de civiele schadeclaim en algemene advisering in het kader van CAF 11. De in de brief genoemde kosten zijn € 282.000. Dit is afgerond op duizenden euro's en omvat honoraria, kantoorkosten, verschotten en BTW.

Vraag 9

Kunt u aangeven hoe u aankijkt tegen de zaken die nog lopen in de CAF 11-zaak en hoe u ervoor gaat zorgen dat ouders niet onnodig rechtszaken tegen de overheid moeten blijven voeren?

Vraag 10

Ziet u aanleiding om zaken van ouders die niet hebben doorgeprocedeerd tot de Raad van State en nog lopende zaken opnieuw te bestuderen en te beoordelen?

Antwoord vragen 9 en 10

Volledigheidshalve verwijs ik naar de Kamerbrief waarin ik uitgebreid ben ingegaan op de rol die de overheid in dit dossier heeft gespeeld. In de Kamerbrief heb ik tevens aangegeven alle CAF11-dossiers, zowel lopende als afgeronde dossiers, nogmaals te beoordelen.

⁴ Kamerstukken II 2018/19, 31 066, 479

Vraag 11

Hoe vaak is in de CAF 11-zaak iemand (vraagouder, gastouder of bureau) veroordeeld?

Antwoord vraag 11

Er hebben geen veroordelingen plaatsgevonden in de CAF-11 zaak.

Vraag 12

Hoe vaak heeft de rechter de Belastingdienst (gedeeltelijk) in het ongelijk gesteld in CAF 11-zaken?

Antwoord vraag 12

Bij de rechtbank zijn 58 beroepen ingediend door de vraagouders waarvan er nu nog drie beroepen aanhangig zijn. In tien zaken is belanghebbende in het gelijk gesteld, waarvan in drie zaken dit zonder rechtsgevolg bleef. In 24 zaken is het beroep ongegrond verklaard, in één zaak is een voorlopige voorziening afgewezen en de overige zaken zijn ingetrokken of niet-ontvankelijk verklaard.

Bij de Raad van State is in 25 zaken hoger beroep ingesteld, hiervan zijn nog vijf zuivere CAF11-zaken aanhangig. In vijf zaken is belanghebbende in het gelijk gesteld. Acht zaken, waaronder een verzet en een herzieningsverzoek, zijn ongegrond verklaard. Een zaak is niet-ontvankelijk verklaard en bij zes zaken is het beroep ingetrokken.

Vraag 13

Gaat u persoonlijk om de tafel zitten met de ouders die jarenlang hebben moeten wachten en daardoor niet veel vertrouwen hebben in de Belastingdienst/Toeslagen en/of de landsadvocaat? Zo ja, wanneer?

Vraag 14

Mogen de ouders iemand meenemen die hen kan bijstaan?

Antwoord op de vragen 13 en 14

In het debat van 21 maart 2019 met uw Kamer heb ik aangegeven dat ik samen met de directeur Toeslagen contact laat opnemen met de ouders om het gesprek aan te gaan. Vandaag, op 11 juni 2019, heb ik een gesprek gehad met een delegatie van de betrokken ouders, om hen persoonlijk te kunnen spreken.

Vraag 15

Herinnert u zich dat u in het debat op 21 maart 2019 het volgende heeft gezegd: "In ieder geval trof de dienst bij het gastouderbureau blijkbaar een hoop gevallen aan, waarschijnlijk van gastouders die ervoor werkten, waarin de papieren niet in orde waren, waarin uren werden gedeclareerd die er niet waren en nepfacturen werden geschreven. Er waren overzijds dingen. Er was echt veel aan de hand. Dat is geen lichtzinnig moment geweest. Op dat moment besluit zo'n team: hier lijkt er sprake van een facilitator. Dit is geen individueel geval dat vragen oproept, maar hier lijkt erop dat iemand, een bureau, echt bezig is om dingen te organiseren"?⁵

Antwoord vraag 15

Ja.

Vraag 16

Kunt u de uitspraken in de vorige paragraaf helder en een voor een onderbouwen?

Antwoord vraag 16

Ik heb moeten constateren dat de CAF-11 zaak slechts op basis van een signaal van de GGD is gestart. In correspondentie met uw Kamer is meermaals benoemd dat CAF-11 is gestart op basis van signalen

⁵ Debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen, Handeling 2018-2019, nr. 65 item 9

van de GGD uit een inspectierapport van 2013, naar nu blijkt dateert deze uit 2011 en is het onderzoek in 2013 gestart. Bij een vervolgonderzoek aan het gastouderbureau werden bij een steekproef aanvullende onregelmatigheden in de administratie geconstateerd.

Vraag 17

Kunt u deze vragen zorgvuldig beantwoorden en wel voordat u het eerste gesprek met de ouders aangaat?

Antwoord vraag 17

Ik probeer Kamervragen altijd zo zorgvuldig mogelijk te beantwoorden. De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.